

WAPENUNIE UNION ARMES

Nieuwe omzendbrief over de toepassing van de wapenwet

Inhoud

1.	Achtergrond.....	1
1.	Definities	3
1.1.	Het “technisch luik” is niet meer	3
1.2.	Het begrip “wapenhandelaar”	3
2.	Verboden wapens	3
2.1.	Blanke wapens	3
2.2.	Verboden vuurwapens en toebehoren	4
3.	Vrij verkrijgbare wapens	4
3.1.	HFD-wapens	4
3.2.	Regeling voor wapens gilden en folkloristische optochten	5
4.	Erkende wapenhandelaars	5
4.1.	Aanvraag erkenning	5
4.2.	Publiciteit via internet	6
4.3.	Bijhouden van de registers.....	6
5.	Erkende wapenverzamelaars	7
5.1.	Voorwaarden en thema / aanvraagprocedure	7
5.2.	Registers / formaliteiten voor overdracht	8
6.	Schietstanden	8
7.	Wapenvergunningen.....	9
7.1.	Procedure	9
7.2.	Voorwaarden wapenvergunning	10
7.3.	Wettige reden “sportief- en recreatief schieten”	10
7.4.	Vijfjaarlijkse controle.....	11
7.5.	Formaliteiten bij overdracht	11
7.6.	Herstelling van een wapen	12
8.	Uitzondering voor jagers	12
8.1.	Het begrip “jachtverlof” – buitenlandse documenten	12
8.2.	Wapens toegestaan voor de jacht.....	13

1. Achtergrond

Negen juni 2006 is een datum die in het geheugen gegrift zal blijven van elke wapenbezitter. Tot ieders verbazing trad op deze datum een nieuwe wapenwet in werking. Die kwam er als een emo-politieke reactie op een racistische schietpartij in de straten van de stad van “A”. De wet bevatte tal van lacunes en fouten. Er kwamen ondertussen maar liefst zeven reparatiewetten aan te pas om de wet in de praktijk enigszins toepasbaar te maken. De overheid zelf was niet voorbereid op de nieuwe wet en had zelf jaren nodig om de nodige uitvoeringsbesluiten te maken.

De regelgeving rond wapensbezit is door dit kluwen aan regelgeving bijzonder complex geworden. Het is niet eenvoudig om het overzicht te behouden in deze uitgebreide materie. Zelf hebben wij tal van publicaties gepleegd (denk b.v. aan de overzichten wapenwet en de wapenunie website) zodat de sector voldoende geïnformeerd is en kan blijven werken binnen het gewijzigde reglementaire kader.

Nu de wetgever een beetje tot rust gekomen is, en nu de meeste uitvoeringsbesluiten die nog nodig waren er zijn, heeft de overheid initiatief genomen om zelf een uitlegging te geven aan de regelgeving. Na meer dan vier jaren werd eindelijk een omzendbrief uitgevaardigd om haar ambtenaren in te lichten over de manier waarop de wapenwet moet worden toegepast.

Het resultaat mag er dan ook wezen. De nieuwe omzendbrief beslaat maar liefst 233 pagina's in het *Belgisch Staatsblad* van 24 november 2010. In het imposante document, dat werd voorbereid door de Federale Wapendienst, komt bijna elk aspect van de wapenwet aan bod. De vroegere omzendbrief van 30 oktober 1995 over de toepassing van de regelgeving kan dan ook naar de prullenmand verwezen worden.

In het verleden zagen wij vaak dat de overheid een omzendbrief gebruikte om slordigheden die ontstonden bij de redactie van nieuwe wetten of uitvoeringsbesluiten in te dekken. Daardoor waren de teksten van omzendingbrieven soms in tegenstrijd met de wetteksten die ze moesten uitleggen. Het duurde dan jaren vooraleer een rechter de puntjes op de i kon zetten.

Het verheugt ons dat de overheid thans niet voor deze aanpak heeft gekozen. Algemeen genomen is de omzendbrief in overeenstemming met de wetteksten en met de uitvoeringsbesluiten. Hier en daar vonden we toch nog enkele voorschriften die geen wettelijke of reglementaire grondslag hebben. Dit zijn dan louter aanbevelingen van de overheid, overtreding ervan kan nooit leiden tot enige vervolging.

In dit verband willen we ook nog opmerken dat een omzendbrief geen bindende voorschriften voor de burgers bevat. De tekst is echter in principe wel bindend voor de overheidsambtenaren, politiediensten, parketten en wapendiensten die bezig zijn met de uitvoering van de wapenwet. Op die manier vervult de Federale Wapendienst haar opdracht om richtlijnen te geven voor een uniforme toepassing van de wapenwet overal in het koninkrijk. In de praktijk is één van de pijnpunten dat in elke provincie de wapenwet op een andere manier wordt toegepast. Wij durven hopen dat de omzendbrief elke dienst ertoe zal aanzetten de wapenwet op een correcte en uniforme manier toe te passen.

De omzendbrief heeft de verdienste dat hij doorgaans duidelijk is. Ook voor de niet-jurist is de tekst voldoende toegankelijk. Wij zullen u dan ook niet vervelen door alles nog eens te herhalen. U kunt de volledige tekst terugvinden op onze website of via de website van het Staatsblad. In deze memo bespreken wij vooral de aspecten die van belang zijn voor de wapenbezitter.

1. Definities

1.1. *Het “technisch luik” is niet meer*

De nieuwe omzendbrief verduidelijkt de definities die zijn opgesomd in de wet. In sommige definities (zoals bv. “kort wapen”) verwijst de wetgever naar technische kenmerken. De omzendbrief van 30 oktober 1995 bevatte een “technisch luik” waarin een aantal wapen technische aspecten (zoals b.v. hoe de looplengte wordt gemeten). Dit technisch luik is niet langer opgenomen. De meeste technische aspecten werden opgenomen als commentaar bij de definities.

1.2. *Het begrip “wapenhandelaar”*

Vooraf de definitie van het begrip “wapenhandelaar” is van cruciaal belang. In 2006 had de wetgever een bijzonder ruime betekenis gegeven aan dit begrip¹. Nagenoeg elke activiteit met vuurwapens, onderdelen ervan of munitie ervoor valt onder het begrip “wapenhandel”. De omvang van de activiteit (hoofdactiviteit, bijkomende activiteit), of een winstoogmerk zijn van geen enkel belang. In tal van aspecten is deze definitie ruimer dan wat voorzien is in de Europese vuurwapenrichtlijn².

Door deze ruime definitie dreigen ook wapenbezitters, jagers of sportschutters die hun wapens verkopen of zelf munitie herladen voor eigen gebruik als “wapenhandelaar” te worden beschouwd waardoor ze een erkenning zouden moeten aanvragen.

In de omzendbrief wordt nu verduidelijkt dat particulieren zelf occasioneel hun eigen wapens mogen verkopen. Enkel als kan worden aangetoond dat ze wapens kopen met het doel ze door te verkopen (en dus eigenlijk sluishandel drijven), dienen ze houder te zijn van een erkenning. Ook particulieren die enkel voor eigen gebruik herladen, dienen geen erkenning aan te vragen als fabrikant van munitie. De omzendbrief verduidelijkt ook nog dat de exploitanten van een schietstand niet als “wapenhandelaar” beschouwd worden als ze tijdelijk wapens uitlenen voor gebruik op de schietstand (bv. door occasionele schutters). In dit geval is er immers geen definitieve overdracht van de wapens.

2. Verboden wapens

2.1. *Blanke wapens*

De omzendbrief verduidelijkt dat gewone zakmessen waarvan het lemmet handmatig moet worden opgevouwen een verboden “spring- of valmes” is, ook niet als het lemmet kan geblokkeerd worden na het manueel openvouwen³. De courante zakmessen zijn dus geen verboden wapens. Dit betekent uiteraard niet dat zij vrij mogen worden gedragen.

Enkel indien het lemmet met een mechanisme automatisch uit het heft wordt gebracht (b.v. bij een stiletto) is het mes een verboden wapen. De omzendbrief sluit zich dus aan bij de bedoeling van de wetgever⁴.

Na de inwerkingtreding van de nieuwe wapenwet zijn sommige types messen (bv dolken) niet langer verboden. De omzendbrief brengt in herinnering dat voor de dracht van een wapens steeds een wettige reden vereist is⁵. Wie een zakmes bijheeft moet dus steeds kunnen aangeven waarom hij dat mes denkt nodig te hebben. Op café gaan zal doorgaans geen aanvaardbare wettige reden zijn...

2.2. *Verboden vuurwapens en toebehoren*

In de omzendbrief wordt bevestigd dat wapens met een plooi-kolf of een telescopische kolf niet als verboden “vouwgeweren” beschouwd worden⁶, als deze kolven niet tot doel hebben de dracht van het wapen minder zichtbaar te maken. Vermits de meeste ordonnantie wapens met dergelijke kolven lange wapens zijn, heeft het inschuiven of plooiën van de kolf niet tot gevolg dat de dracht minder zichtbaar zou zijn.

Er wordt eveneens van de gelegenheid gebruik gemaakt om het illustere ministerieel besluit van 11 maart 2010 waarin sommige toebehoren die aan een kort wapen sommige “technische en uiterlijke kenmerken van lange wapens” geven verder te verduidelijken. Alle pogingen ten spijt, worden wij niet zoveel wijzer na lectuur van de omzendbrief. De minister beperkt er zich toe te zeggen dat de houten of metalen kolfverlengstukken die reeds lang geleden werden ontwikkeld niet verboden zijn. Volgens de minister is het enkel de bedoeling om de accessoires te verbieden waar het wapen volledig kan in worden “verborgen”...

Ondanks de nieuwe omzendbrief blijft dat het ministerieel besluit van 11 maart 2010 een onduidelijk en veel te ruim toepassingsgebied heeft zodat in de praktijk niet is uit te sluiten dat een rechtbank zou oordelen dat een accessoire wel verboden is, ook al was het misschien niet zo bedoeld. Om deze reden steunt onze vereniging de juridische procedures (o.a. van de AVWL) die tegen dit ministerieel besluit werden ingesteld. We verwachten dat de Raad van State in de loop van 2012 het betrokken besluit zal vernietigen.

3. **Vrij verkrijgbare wapens**

3.1. *HFD-wapens*

Als bijlage bij de omzendbrief is een gecoördineerde lijst van alle vrij verkrijgbare “historische, folkloristische of decoratieve” wapens gevoegd (de zogenaamde “HFD-wapens”). De omzendbrief herhaalt dat een wapen enkel verkrijgbaar is als het aan alle in de lijst opgesomde kenmerken voldoet⁷. Moderne replica’s of omgebouwde wapens (b.v. in een ander kaliber) kunnen dus nooit als vrij verkrijgbaar beschouwd worden.

De omzendbrief herinnert er nog aan dat vrij verkrijgbare wapens vergunningsplichtig kunnen worden als ze gebruikt worden om mee te schieten buiten het kader van folkloristische of historische activiteiten.

3.2. *Regeling voor wapens gilden en folkloristische optochten*

In een Koninklijk Besluit van 20 september 1991 is een bijzondere regeling opgenomen voor de wapens die gebruikt worden voor sommige historische of folkloristische activiteiten.

Sommige types vuurwapens die normaal vergunningsplichtig zijn, worden als vrij verkrijgbaar beschouwd indien ze gebruikt worden tijdens historische optochten (b.v. de *Marcheurs d'entre Sambre & Meuse*) of tijdens folkloristische activiteiten (b.v. gildeschietingen). Vermits deze wapens in principe vergunningsplichtig zijn, moet een "model 9" worden opgesteld bij overdracht aan degene die het wapen voorhanden houdt.

Als een wapenhandelaar dergelijk wapen overdraagt aan een persoon voor wie het vergunningsplichtig is, moet hij de verkoop opnemen in het register A. De volgende registraties moeten worden opgenomen⁸:

- Bij de rubriek "IN" wordt vermeld "wapen artikel 1, 4° (of 6°) KB 20/9/91"
- Bij de rubriek "UIT" wordt zoals steeds de identiteit van de verkrijger vermeld net zoals bij de verkoop van elk ander vergunningsplichtig wapen.

Wie met deze activiteiten bezig is moet zeker aandachtig punt 3.3.4 van de nieuwe omzendbrief doornemen.

4. Erkende wapenhandelaars

4.1. *Aanvraag erkenning*

De omzendbrief geeft een gedetailleerde beschrijving van de aanvraagprocedure.

De aanvraag kan slechts "formeel" worden ingediend nadat de kandidaat-wapenhandelaar geslaagd is voor het beroepsbekwaamheidsexamen. De examens worden 2 keer per jaar georganiseerd door de Federale Wapendienst, doorgaans in de maanden maart en september.

Eveneens wordt aan de gouverneurs geadviseerd om allerhande adviezen op te vragen die niet in de wet voorzien zijn (zoals b.v. bij de Dienst Controle Wapenhandel, bij de dienst vreemdelingenzaken indien de aanvrager niet de Belgische nationaliteit bezit, etc...). Deze adviezen zijn facultatief. Het uitblijven van deze adviezen kan niet worden gebruikt om een verlenging van de aanvraagtermijn te motiveren. Het uitgangspunt blijft dat de gouverneur binnen de 4 maanden moet beslissen over de aanvraag tot erkenning.

In punt 4.1.12 wordt nu ook duidelijk geregeld wat er gebeurt bij wijziging van de activiteit. Kleine aanpassingen (bv verhuis binnen dezelfde provincie, wijziging benaming vennootschap, vrijwillige beperking, ...) vereisen geen nieuwe erkenning. Bij belangrijke aanpassingen (verhuis naar andere provincie, wijziging identiteit erkende persoon,...) is wel een nieuwe erkenning vereist en dient de procedure te worden doorlopen.

Er wordt eveneens uitgelegd hoe de vijfjaarlijkse controle zullen verlopen (punt 4.1.14). Het is de gouverneur die initiatief moet nemen. Na de controle zal een bijlage bij de erkenning worden afgegeven waarin de datum en het resultaat van de controle vermeldt wordt. Deze controle is betalend. Eén keer per periode van 5 jaar kan aan de erkende persoon de retributie van 600 EUR (te indexeren) worden aangerekend.

4.2. *Publiciteit via internet*

De nieuwe omzendbrief verduidelijkt het verbod op verkoop of te koop aanbieden van wapens op het internet⁹. De minister herhaalt dat het verbod om wapens op afstand te verkopen (oa via het internet) is ingegeven omdat bij dergelijke transacties geen controle mogelijk is op de identiteit en de hoedanigheid van de koper van de wapens. Via het internet is het immers niet mogelijk om identiteit te controleren (b.v. meerderjarigheid van de koper). Eveneens kan niet worden nagegaan of de koper wel de nodige documenten heeft. Bovendien schrijft de wapenwet tal van formaliteiten voor bij overdracht van een wapen¹⁰. Bij verkoop op afstand kan aan deze voorwaarden niet worden voldaan.

Zo wordt expliciet vermeld dat verkopen via de koopjeskrant, 2de hands en publieke veilingssite (zoals b.v. E-bay of E-gun) verboden zijn. Het eigene aan deze kanalen is dat een verkoopverrichting tot stand komt via het internet. Zodra de koper biedt, verbindt hij er zich toe ook te kopen aan de geboden prijs.

De situatie is anders bij een “passieve” website die niet toelaat om een verkoopstransactie te sluiten. In dit geval is er immers nooit enige sprake van een verplichting om te kopen of te verkopen. De omzendbrief verduidelijkt dit principe door erop te wijzen dat een handelaar nog steeds een website kan ontwikkelen. Op deze site mogen de producten worden aangeprezen met vermelding met de prijs. Het mag echter niet mogelijk zijn een transactie te sluiten. De omzendbrief verwijst hiervoor uitdrukkelijk naar de bedoeling van de wetgever.

4.3. *Bijhouden van de registers*

De omzendbrief verduidelijkt hoe de registers van de wapenhandelaar dienen te worden bijgehouden. In de omzendbrief wordt de verplichting opgelegd aan de politie om de registers vooraf af te stempelen of te paraferen. Het gebruik van een eigen gemaakt register zou niet toegelaten zijn¹¹.

Dit standpunt vindt geen steun in de regelgeving¹². Wapenhandelaars wiens registers niet vooraf afgestempeld of geparafeerd zijn, riskeren dus geen enkele sanctie. Het volstaat dat het register vastbladig is, voorgedrukt is en genummerde bladzijden heeft¹³.

4.4. Verkoop van munitie

In punt 19.2 van de omzendbrief worden de formaliteiten die van toepassing zijn voor de verkoop van munitie in herinnering gebracht.

De particulier die munitie aankoopt moet aan de wapenhandelaar steeds het stuk voorleggen waaruit blijkt dat hij het wapen wettig voorhanden heeft. Dit kan een vergunning “model 4” zijn, dan wel een jachtverlof of sportschutterslicentie samen met het formulier van overdracht “model 9”. Jagers of sportschutters kunnen immers enkel munitie kopen voor de wapens die ze conform de wetgeving voorhanden mogen hebben¹⁴. Ze dienen dus steeds naast hun jachtverlof of sportschutterslicentie het model van overdracht model 9 voor te leggen.

5. Erkende wapenverzamelaars

5.1. Voorwaarden en thema / aanvraagprocedure

Een erkend verzamelaar kan quasi ongelimiteerd wapens verzamelen voor zover de wapens passen binnen het thema van de erkenning. Het thema moet de verzameling “verrechtvaardigen en tevens beperken”¹⁵. In de omzendbrief worden enkele aanwijzingen gegeven aan de gouverneurs bij het beoordelen van een thema. In punt 5.1.4. worden enkele criteria opgesomd die de gouverneur kan gebruiken om een thema af te bakenen. Het betreft historische, geografische en/of technische criteria.

Het thema moet voldoende ruim zijn, maar “te algemene en op historisch vlak weinig geloofwaardige thema’s” moeten worden vermeden. Dit kan als b.v. zou blijken dat de verzamelaar niet wil verzamelen maar gewoon de erkenning ziet als een instrument om alle wapens te kunnen verwerven zonder een vergunning aan te vragen, dit zonder dat er enige intentie is om te verzamelen binnen enig thema. De omzendbrief wil het verzamelen voorbehouden voor kandidaat-verzamelaars die een “oprechte interesse” vertonen en die getuigen van enige kennis over de beoogde verzameling. Het lidmaatschap bij een vereniging van verzamelaars wordt beschouwd als een indicatie van de ernst van de betrokkene.

De procedure voor de aanvraag van een erkenning als wapenverzamelaar wordt toegelicht. Er is vereist dat de kandidaat-verzamelaar reeds 5 vergunningsplichtige vuurwapens bezit (b.v. op basis van de wettige reden “intentie om een verzameling uit te bouwen”). De omzendbrief vereist dat er een zekere samenhang is tussen deze wapens in het licht van het thema waarvoor de vergunningen werden toegekend. Hoewel deze voorwaarde geen reglementaire grondslag kent, is het ergens logisch dat de erkenning achteraf het bezit van de 5 vergunde wapens eveneens moet kunnen rechtvaardigen.

De omzendbrief regelt ook hoe wijzigingen worden opgenomen op het getuigschrift van erkenning. Bij een “beperkte” wijziging van het thema kan de gouverneur het thema op het getuigschrift aanpassen en dient er geen nieuwe erkenning te worden gevraagd. De auteur van de omzendbrief zegt niet wanneer een wijziging “beperkt” is. Uit de context kan worden afgeleid dat dit b.v. het geval is indien de wijziging voortvloeit uit een logische (of historische) evolutie.

Bij een “ingrijpender” wijziging van het thema kan er sprake zijn van een nieuw (bijkomend) thema en is een nieuwe erkenning vereist. Hetzelfde geldt bij verhuis. In dergelijke gevallen is de retributie verschuldigd (2 maal 150 EUR, te indexeren).

5.2. Registers / formaliteiten voor overdracht

Ook hier vermeldt de omzendbrief (punt 5.2.2) dat de registers vooraf moeten zijn geparafeerd of afgestempeld door de politie. Dit voorschrift kent geen wettelijke of reglementaire grondslag, overtreding ervan kan dus geen nadelige gevolgen hebben voor de verzamelaars.

Voor het overige verduidelijkt de omzendbrief de verplichtingen bij overdracht van een wapen. Bij elke overdracht dient een model 11 te worden opgemaakt, zelfs als al een model 4 of een model 9 wordt opgesteld¹⁶. Het model 11 wordt in drie exemplaren opgemaakt. Eén exemplaar is voor het CWR, één exemplaar voor de gouverneur en één exemplaar dient de verzamelaar bij te houden.

Het is onder andere de bedoeling om via deze berichten wapenverzamelaars op te sporen die abnormaal veel wapens overdragen en op die manier eigenlijk een verdoken wapenhandel voeren. Een verzamelaar kan wel wapens verkopen in het kader van een “normaal beheer” van zijn verzameling, maar bij abnormaal veel verrichtingen kan er sprake zijn van illegale wapenhandel.

6. Schietstanden

De omzendbrief vat de bestaande regels voor de erkenning van schietstanden samen. Wij hebben hier de uitbaters van schietstanden reeds over ingelicht in 2009 toen de erkenningen dienden hernieuwd te worden.

Er wordt verduidelijkt welke regels gelden voor overdracht van munitie. We herinneren eraan dat de schietstanduitbaters erkende personen zijn en dat zij dus de verrichtingen met munitie moeten registreren in een register “model C”.

Indien in de schietstand wapens blijven opgeslagen op de momenten dat de stand niet open is (b.v. clubwapens of opslag van wapens van leden), dan vereist de omzendbrief dat de regels worden nageleefd die van toepassing zijn op wapenkamers van bewakingsdiensten. Deze voorwaarde is niet voorzien in de wet of in de regelgeving¹⁷.

Eveneens verduidelijkt de omzendbrief de regeling voor occasionele schutters (zie punt 15). Van belang voor de uitbaters van een schietstand is dat zij erop toezien dat een occasioneel schutter daadwerkelijk slechts 1 maal in een tijdvak van één jaar gaat schieten. Bij overtreding hiervan stelt de schietstand zich bloot aan sancties t.a.v. de erkenning. In de omzendbrief wordt erop gewezen dat dit geldt indien de occasionele schutter in dezelfde schietstand meer dan één keer per jaar schiet. De uitbater dient zich te organiseren zodat hij kan nagaan dat een schutter slechts één keer komt. Als de schutter echter op een andere schietstand geweest is en meer dan één keer per jaar schiet, dan houdt de gouverneur hier rekening mee en is enkel een sanctie ten aanzien van de schutter mogelijk.

7. Wapenvergunningen

7.1. Procedure

De omzendbrief beschrijft de verschillende stappen van de aanvraagprocedure toe zoals ze tot nu toe wordt toegepast in de meeste Vlaamse provincies.

Opvallend is daarbij dat opnieuw een groot aantal taken naar de politie wordt doorgeschoven. Blijkbaar begint de overheid in te zien dat de centralisatie van alle taken bij de provinciegouverneurs in de praktijk niet werkbaar is. De vraag is dan ook maar of de politiezones deze taken wel kunnen uitvoeren. Uit de vragen die we krijgen van leden blijkt al te vaak dat een wapenverantwoordelijke eigenlijk onvoldoende op de hoogte is van de regelgeving. Zo weten veel politiezones nog steeds niet dat houders van een sportschutterslicentie vrijstelling van praktische of theoretische proeven kunnen genieten en dat de sportschutterslicentie op zich de wettige reden “recreatief en sportief schieten” bewijst. Er zijn dus geen andere attesten meer nodig voor de sportschutter.

De nieuwe procedures zullen dus enkel goed werken als de overheid eens een inspanning doet om de “referentie-ambtenaren” bij de politie behoorlijk op te leiden. Het risico bestaat dat we anders terug afglijden naar een gemeentelijke toepassing van de wapenwet. Dit kan absoluut niet de bedoeling zijn.

In de bijlage bij de omzendbrief is een voorstel van eenvormig model van aanvraag opgenomen. Het is nog onduidelijk in welke mate de provinciale wapendiensten dit model ook zullen volgen. Het formulier zit er ingewikkeld uit, maar voor wie al aan de meeste wettelijke voorwaarden voldoet (zoals b.v. sportschutters of jagers), worden de zaken eenvoudiger. Het is dus belangrijk het formulier en de toelichting ervan aandachtig te bekijken en alle stukken zo volledig mogelijk toe te voegen. Dit vergemakkelijkt het werk van de provinciale wapendienst die u kan belonen met een kortere behandelingstermijn...

Tenslotte wordt nog verduidelijkt dat de behandeling van de aanvraag wordt opgeschort zolang de retributie niet betaald is. Dit is ergens logisch omdat artikel 51 van de wapenwet duidelijk stelt dat de “aanvraag” van de vergunning aan een retributie is onderworpen. De betaling wordt dus het beste zo snel mogelijk verricht na ontvangst van

het overschrijvingsformulier. Let er ook steeds op het juiste bedrag over te schrijven en de nodige vermeldingen op te nemen zodat de betaling makkelijk aan uw dossier kan worden gekoppeld.

7.2. Voorwaarden wapenvergunning

Eveneens geeft de omzendbrief een korte omschrijving van alle vergunningsvoorwaarden. In de omzendbrief wordt herhaald dat de gouverneurs hier een gebonden bevoegdheid hebben. Er is dus geen ruimte voor het voeren van een eigen vergunningenbeleid.

De omzendbrief vereist dat het medisch attest niet ouder is dan 3 maanden. Deze voorwaarde is noch in de wet, noch in enig uitvoeringsbesluit opgenomen. De gouverneur kan dus de vergunning niet weigeren als het medisch attest ouder is. Anderzijds kan wel een nieuw medisch attest worden opgevraagd indien de gouverneur aanwijzingen heeft dat het attest niet meer actueel is.

Verder wordt in bijlage bij de omzendbrief een nieuwe vragenlijst opgenomen voor de theoretische proef bij de politie. De houders van een jachtverlof of van een sportschutterslicentie zijn steeds vrijgesteld van de theoretische proef¹⁸.

7.3. Wettige reden “sportief- en recreatief schieten”

De omzendbrief waagt zich aan een afbakening van de begrippen “recreatief- en sportief” schieten. Ter herinnering: artikel 11, §3, 9°, b) van de Wapenwet stelt dat zowel het recreatief als het sportief schieten kunnen worden ingeroepen als wettige reden voor actief wapenbezit.

De wettige reden “sportschieten” wordt bewezen door de sportschutterslicentie¹⁹. Dit is een voldoende bewijs. De omzendbrief stelt dat “sportschieten” betekent dat het schieten beoefend wordt zoals geregeld in de verschillende gemeenschappen. Sportschieten kan zowel recreatief als in competitieverband. Een sportschutterslicentie in de juiste wapencategorie volstaat dus om de wettige reden aan te tonen, voor zover uiteraard dit wapen gebruikt wordt voor het beoefenen van een activiteit die door of via de schuttersfederatie wordt aangeboden en mits de sportschutterslicentie geldig is voor de betrokken wapencategorie.

Anders ligt het voor het bewijs van de wettige reden “recreatief” schieten. De omzendbrief definieert het recreatieve schieten als het schieten buiten het door de gemeenschappen georganiseerde kader. De gouverneur dient er hier rekening mee te houden dat de betrokkene dan niet aantoont dat hij aan alle voorwaarden van het statuut van sportschutter voldoet. Dit maakt dat een recreatief schutter meer bewijsstukken zal moeten toevoegen aan zijn aanvraag:

- De recreatief schutter moet steeds een medisch attest voorleggen
- Hij moet steeds theoretische proef afleggen (als hij deze langer dan 2 jaar geleden heeft afgelegd)

- De recreatief schutter moet voor elk jaar kunnen bewijzen dat hij “regelmatig” gaat schieten. Hij dient dat zelf dus bij te houden.
- Voor recreatieve schutters bestaan er geen disciplines. De recreatieve schutter moet dus kunnen aantonen dat hij het wapen waarvoor hij de vergunning aanvraagt ook daadwerkelijk zal gebruiken voor het recreatieve schieten. Als de gouverneur hieraan twijfelt, laat de omzendbrief toe dat een vergunning wordt afgegeven onder de voorwaarde dat de aanvrager binnen het jaar een attest voorlegt waaruit blijkt dat hij minstens 10 keren met het betrokken wapen is gaan schieten.
- In het model van aanvraagformulier is eveneens opgenomen hoe de recreatief schutter de regelmatige deelname aan deze activiteiten moet bewijzen. De recreatieve schutter moet kunnen aantonen dat hij minstens zes keer per jaar geschoten heeft met een wapen van hetzelfde type²⁰ (pistool, revolver, geweer, zwart kruit).

7.4. *Vijfjaarlijkse controle*

In punt 9.1.18 wordt aangekondigd hoe de vijfjaarlijkse controles worden georganiseerd. Het is de gouverneur die hier het initiatief moet nemen.

De controle houdt in dat wordt nagekeken of de wapenbezitter nog aan alle wettelijke voorwaarden voldoet. Zo zal ook moeten worden bewezen dat de wettige reden voor het wapenbezit nog steeds bestaat. De sportschutter kan dit bewijs eenvoudig leveren door voorlegging van zijn sportschutterslicentie. De recreatief schutter zal daarentegen de nodige attesten en documenten zorgvuldig moeten bijhouden.

Interessant is dat de omzendbrief uitdrukkelijk vermeldt dat de overgang naar passief wapenbezit mogelijk is, althans voor wapens die voor 9 juni 2006 legaal in bezit waren.

Voor de vijfjaarlijkse controle dient een retributie te worden betaald die dezelfde is als de retributie voor de aanvraag van een wapenvergunning (nu 90,14 EUR). Deze retributie moet per tijdsvak van 5 jaren maar één keer betaald worden.

Als de controle positief wordt afgerond, wordt een attest van controle bezorgd. Dit attest bewijst dan ook dat de retributie betaald werd.

We herinneren er nogmaals aan dat de oorspronkelijke wet van 8 juni 2006 alle vergunningen tijdelijk maakte en een retributie van 65 EUR (te indexeren) per wapen oplegde... Gelukkig werd de wapenwet in 2008 op dit punt aangepast.

7.5. *Formaliteiten bij overdracht*

De omzendbrief beschrijft op een zeer duidelijke manier alle stappen, procedures en formaliteiten die van toepassing zijn voor de overdracht van een wapen. We raden dan ook elke wapenbezitter aan om punt 9.2 van de omzendbrief aandachtig door te nemen.

Het niet-naleven van de formaliteiten maakt immers een inbreuk op de wapenwet uit. De straffen kunnen zeer zwaar zijn.

De provinciale wapendiensten signaleren ons dat wapenbezitters al te vaak slordig zijn. Documenten (model 4 of 9) worden onvolledig ingevuld of zelfs niet teruggestuurd naar de gouverneur binnen de wettelijk voorziene termijnen. Het is van het grootste belang om u bij elke overdracht van een wapen te informeren en zeer zorgvuldig alle formaliteiten na te leven.

7.6. *Herstelling van een wapen*

De omzendbrief (punt 9.2.7.) verduidelijkt ook de wijze waarop de gouverneur de wet toepassen als een essentieel onderdeel van het wapen (dat aan de proef is onderworpen) defect is.

Er zijn twee mogelijkheden:

- Ofwel wordt het defecte onderdeel door de proefbank vernietigd en is er een attest van vernietiging. De bestaande wapenvergunning wordt dan gewijzigd, er wordt vermeld dat een nieuw onderdeel geplaatst is. Dit geeft geen aanleiding tot inning van een retributie;
- Ofwel wordt het defecte onderdeel niet vernietigd. In dit geval moet een bijkomende vergunning worden aangevraagd voor het nieuwe onderdeel. Er zal dan wel een retributie worden geïnd.

8. Uitzondering voor jagers

8.1. *Het begrip “jachtverlof” – buitenlandse documenten*

In artikel 2, 17° wapenwet wordt het begrip “jachtverlof” gedefinieerd. Onder bepaalde voorwaarden kunnen jachtverloven afgegeven in andere lidstaten van de Europese unie gelijkwaardig worden beschouwd, nl. als de kennis over de regelgeving, de vaardigheid om veilig een wapen te manipuleren en de gerechtelijke antecedenten werden nagegaan. De omzendbrief verduidelijkt dat de jachtverloven van de 15 “oude” EU lidstaten equivalent zijn. Enige uitzonderingen zijn het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Jachtverloven afgegeven in Zwitserland, IJsland en Noorwegen (landen van de Europese Economische ruimte) worden daarentegen wel als gelijkwaardig beschouwd.

Voor landen buiten de Europese unie dient de minister van justitie te bevestigen dat het document gelijkwaardig is. Blijkbaar is een jachtverlof afgegeven in Kameroen gelijkwaardig...

8.2. *Wapens toegestaan voor de jacht*

De omzendbrief verduidelijkt dit begrip in punt 11.2. Nochtans is het toestaan van wapens voor de jacht een gewestbevoegdheid.

Er wordt verduidelijkt dat in Vlaanderen (als één van de enige gebieden ter wereld) niet gejaagd mag worden met wapens in kaliber .22 met randvuurpercussie.

De omzendbrief meldt verder dat de “riot gun” niet gebruikt zou mogen worden voor de jacht in het Vlaamse Gewest. Dit is onzes inziens in strijd met zowel artikel 12, 1° wapenwet als met de regelgeving in het Vlaamse Gewest. Op geen enkele plaats wordt de jacht met riot guns verboden. De geweren met “gladde loop” van kaliber 24 tot 12 worden expliciet vermeld als toegelaten voor de jacht²¹. Het in de omzendbrief geciteerde verbod kent dan ook geen enkele wettelijke of reglementaire grondslag en kan nooit in rechte worden afgedwongen.

8.3. *Vervoer van wapens voor de jacht*

Op 25 april 2009 trad een uitvoeringsbesluit in werking waarin veiligheidsvoorwaarden worden opgelegd voor het vervoer van wapens. Zo dienen de wapen in een afgesloten koffer worden vervoerd, buiten handbereik. Er moet steeds een trekkerslot op zitten (of een essentieel onderdeel moet verwijderd worden). Het wapen moet ongeladen en met lege laders of magazijnen worden vervoerd. De munitie moet veilig verpakt worden vervoerd (er mag geen munitie overal in het voertuig rondslingeren). Bovendien mag het voertuig niet onbewaakt worden achtergelaten.

In sommige kringen werd aangekaart dat deze regels onwerkbaar zijn voor de jagerij, o.a. omdat een jager dan bij elke verplaatsing al deze voorwaarden zou moeten naleven. De minister van Justitie beantwoorde eerder al een parlementaire vraag waarin een pragmatische invulling werd gegeven aan de veiligheidsnormen²². De omzendbrief bevestigt in grote lijnen dit eerdere standpunt.

Vooreerst moet een onderscheid gemaakt worden tussen de *dracht* en het *vervoer* van de wapens. Een jager mag, op basis van zijn jachtverlof, wapens dragen tijdens de jacht. De jacht omhelst het zich begeven van het voertuig naar het jachtterrein, het zich verplaatsen op het jachtterrein zelf en het zich verplaatsen tussen nabij gelegen jachtterreinen. Bij dergelijke verplaatsingen “vervoert” de jager de wapens niet doch draagt hij ze. Dit is toegelaten voor zover kan worden aannemelijk gemaakt dat de wapendracht gebeurt in het kader van het beoefenen van de jacht²³. Het is evident dat de veiligheidsvoorschriften voor vervoer niet van toepassing zijn tijdens de dracht van het wapen.

Er is sprake van *vervoer* als de jager zich verplaatst met het wapen buiten het kader van het beoefenen van de jacht. Zo bijvoorbeeld kan het zich verplaatsen van thuis naar de jacht (als het jachtterrein niet nabij gelegen is) of het zich verplaatsen tussen jachtterreinen die verder van elkaar liggen als vervoer worden beschouwd. Bij dergelijk vervoer moeten de veiligheidsvoorschriften wel worden nageleefd.

VERWIJZINGEN

¹ Art. 2, 1° wapenwet

² Zie art. 1.2 Richtlijn 91/477 voor de definitie van het begrip “wapenhandelaar” in een Europese context. Zie ook DEMEYERE, N., “De nieuwe wapenwet”, *Tijdschrift voor Strafrecht*, 2007, 258

³ De spring- of valmessen worden door artikel 3, §1, 5° wapenwet ingedeeld onder de categorie “verboden wapens”.

⁴ Memorie van toelichting, *Parl. St. Kamer*, 2005-2006, 2263/1, 20, zie ook DEMEYERE, N., *Overzicht wapenwet 2008*, Integrated Media, Leuven, 2008, p. 22

⁵ Punt 3.1.1.

⁶ Punt 2.1., 11°

⁷ Punt 3.3.3, 3°

⁸ Punt 3.3.4

⁹ Punt 4.2.1., onder “publiciteit”

¹⁰ Zie artt. 11 en 25 KB uitvoering wapenwet

¹¹ Punt 4.2.2. omzendbrief

¹² De verplichting om de registers vooraf te laten paraferen wordt enkel opgelegd voor de aanwezigheidsregisters die de exploitanten van een erkende schietstand moeten bijhouden, zie art. 3, 4° KB 13 juli 2000

¹³ Art. 23, laatste lid KB uitvoering wapenwet

¹⁴ Art. 12 *jo.* 22, §1 wapenwet

¹⁵ Art. 1, eerste lid KB 29 december 2006.

¹⁶ Art. 23bis KB uitvoering wapenwet

¹⁷ Artikel 3, 8° van het KB van 13 juli 2000 tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van de schietstanden vereist dat de wapens worden opgeslagen in een wapenkamer zoals beschreven in de artikelen 6 tot 8 van het Koninklijk Besluit van 24 mei 1991 betreffende de wapens die worden gebruikt door personeelsleden van bewakingsondernemingen en interne bewakingsdiensten. Deze bepalingen werden echter opgeheven door een Koninklijk Besluit van 17 november 2006. Derhalve kan artikel 3, 8° KB 13 juli 2000 niet meer worden toegepast. De omzendbrief volgt hier een – in strafzaken – verboden evolutieve interpretatie om een andere tekst in de plaats te stellen.

¹⁸ Artikel 11, §4, vierde en vijfde lid wapenwet

¹⁹ Artikel 2, b) KB van 29 december 2006

²⁰ Zie nummer 31 van de toelichting tot het aanvraagformulier

²¹ Zie art. 2, 1° Besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 1987 betreffende het gebruik van vuurwapens en munitie bij de jacht in het Vlaamse Gewest, *B.S.*, 14 november 1987

²² Senaat, Vraag om uitleg van de heer Philippe Monfils aan de minister van Justitie over «de ontoepasbaarheid van het koninklijk besluit van 14 april 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 april 1997 tot bepaling van de veiligheidsvoorwaarden waaraan het opslaan, het in bewaring geven en het verzamelen van vuurwapens of munitie zijn onderworpen» (nr. 4-1097)

²³ Art. 15 wapenwet